

Kraków i świat**30–31 maja 2016****Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie**

Szczególnym wyrazem triumfu europejskiego dorobku kulturalnego są miasta. Takie, które wniosły twórczy wkład w budowanie uniwersalnych wartości naszej cywilizacji, zachowując jednocześnie swoją lokalność i kształtując jedyną w swoim rodzaju tożsamość. Kraków często postrzegany bywa jako serce Polski i „najbardziej polskie ze wszystkich polskich miast”. Nie ma w Polsce miejsca, które by tak obrosło mitem i legendą. Ale równocześnie jest najbardziej kosmopolitycznym miastem na ziemiach polskich. Zawsze stanowił polski rozdział europejskiego dziedzictwa. Dawna stolica Polski stanowi obecnie pole dynamicznej konfrontacji pomiędzy współczesną cywilizacją a dziedzictwem przyszłości. Kraków to różnorodność, integralność, ciągłość, autentyczność, reprezentatywność, klasa artystyczna dziedzictwa architektonicznego. Mit Krakowa – miejsca symbolicznego w polskiej polityce i życiu narodowym – odczytać dziś trzeba w szerszej perspektywie jednoczącej się Europy i globalizującego się świata.

Jacek Purchla

Tematem jubileuszowej konferencji „Kraków i świat” organizowanej przez Międzynarodowe Centrum Kultury jest fenomen miasta. W wielowymiarowej refleksji nad kwestiami dziedzictwa, tożsamości i cywilizacji, podejmowanej przez MCK od momentu inauguracji działalności (tj. 29 maja 1991 r.), wątek miejski zajmuje bez wątpienia miejsce szczególne. Miasto to z jednej strony soczewka, w której skupiają się najbardziej palące problemy współczesności, z drugiej zaś zwierciadło cywilizacji, jej dokonań i pamięci. To także miejsce, w którym ścierają się różne tożsamości i miejskie narracje.

Podczas trzech dni konferencji międzynarodowe grono ekspertów – historyków, kulturoznawców, literaturoznawców, menedżerów kultury, urbanistów, ekonomistów – debatować będzie nad fenomenem miasta, zwłaszcza nad naturą zmiany i charakterem transformacji ostatnich dwudziestu pięciu lat, narracjami i opowieściami o mieście, a także modelami rozwoju i wyzwaniem przyszłości. W sześciu dyskusjach panelowych Kraków zostanie przedstawiony jako metropolia Europy Środkowej. Zostanie także poruszona kwestia tego, jak jest postrzegany z perspektywy globalnej oraz jaki jest jego obraz w literaturze. Eksperti debatować będą o historii i dziedzictwie miasta. Spojrzą też w przyszłość, zastanawiając się nad możliwymi drogami rozwoju Krakowa oraz rolą polityki kulturalnej i sektora kultury w tym procesie. Specjalnymi gośćmi konferencji będą prof. Claudio Magris i Charles Landry.

30 maja (poniedziałek)**10.00–12.00 Kraków w Europie Środka**

Skoro miasta są zwierciadłem cywilizacji, to jak można zdefiniować fenomen Europy Środkowej poprzez procesy urbanizacyjne? Co wyróżnia miasta Europy Środka? W jakim stopniu dziedzictwo imperium Habsburgów determinuje dziś tożsamość miast Europy Środkowej? Jak lekcja komunizmu wpływa na specyfikę miast środkowoeuropejskich? Czy natura zmiany lat 1989–2015 osłabia naszą tożsamość? Jakie są dziś miejsce i misja Krakowa w sieci metropolii Europy Środka?

Paneliści: Larry Wolff, Mykoła Riabczuk, Emil Brix, Simona Škrabec, Shlomo Avineri

Prowadzenie: Jacek Purchla

12.00–12.30 Przerwa kawowa

12.30–14.30 Kraków z oddali

Kraków jest najsilniejszą marką Polski w świecie. Jaki jest wizerunek i znaczenie Krakowa z perspektywy środkowoeuropejskiej, europejskiej i światowej? Które elementy dziedzictwa Krakowa widoczne są najsilniej, a które wydają się niedocenione? Kraków jest z jednej strony „matecznikiem Polski”, z drugiej – miejscem światowego dziedzictwa UNESCO. Czy ma szansę funkcjonować jako europejskie, a nawet światowe *lieu de mémoire*? Jakimi treściami takie miejsce pamięci mogłoby się wypełnić? Kraków jest miastem funkcjonującym w globalnej konstelacji miast dziedzictwa. Jakie walory powinien wydobywać w ich kontekście i jakich zagrożeń się wystrzegać? Czy Kraków może być alternatywą dla dominującego dziś trendu tworzenia multimedialnych *heritage museums* jako miasto dziedzictwa, które jest żywe?

Paneliści: Yaarah Bar-on, Nathaniel Wood, Tokimasa Sekiguchi, Krzysztof Czyżewski, Peter Oliver Loew

Prowadzenie: Łukasz Galusek

14.30–15.30 Lunch

15.30–17.30 Kraków w literaturze

Jaki jest dziś literacki obraz Krakowa? Czy w dobie zwrotu przestrzennego ostatnich kilku dekad wizerunek miasta budowany przez rodzimych twórców różni się zasadniczo od tego wykreowanego przez pisarzy zagranicznych? Czy mit Krakowa jako symbolu życia narodowego i cyganerii artystycznej jest nadal żywotny? Czy został zastąpiony przez inne narracje? Czy jest sceną, na której ścierają się ze sobą różne pamięci i tożsamości: polska (inteligencka, robotnicza, mieszczańska), żydowska, galicyjska? Jaki jest dziś kulturotwórczy potencjał Krakowa?

Paneliści: Gaja Grzegorzewska, Eva Hoffman, James Hopkin, Joanna Olczak-Ronikier, Alois Woldan

Prowadzenie: Robert Kusek i Aleksandra Szczepan

17.30–18.00 Przerwa kawowa

18.00–19.30 Spotkanie z **Claudiem Magrisem: Od eseju do fikcji literackiej – Triest, Europa Środkowa i mit habsburski.**

Prowadzenie: Joanna Ugniewska

31 maja (wtorek)

10.00–12.00 Kraków miastem dziedzictwa

Jedno z podstawowych pytań dotyczących rozwoju miast historycznych w przyszłości dotyczy tego, jaką rolę w tym procesie będzie odgrywać dziedzictwo kulturowe. Czy nadal będzie ono stanowić punkt odniesienia umożliwiający odczytanie tożsamości miejsca w coraz szybciej zmieniającym się świecie, czy też utraci bezpowrotnie swoją siłę? Inne pytanie brzmi, czy dziedzictwo pozostanie silnym czynnikiem kształtującym gospodarkę miasta poprzez rozwój sektora turystycznego i przemysłów kultury. Nowa ekonomia usług, w której tak duże znaczenie mają przemysły czasu wolnego, nadała dziedzictwu nową funkcję, odgrywając w ostatnich trzech dekadach ważną rolę w transformacji miast historycznych. Czy współcześnie, w warunkach coraz bardziej masowej i zglobalizowanej turystyki miasta historyczne obronią się i zachowają swoją autentyczność? Kraków skupia w sobie wiele spośród wymienionych zjawisk, pokazując nam zmiany zachodzące we współczesnym świecie. W jakim kierunku te zmiany mogą podążać?

Paneliści: Joan Roca i Albert, Gabor Soós, Matthias Ripp, Ruth Ellen Gruber, Stsiapan Stureika

Moderator: Michał Wiśniewski

12.00–12.30 Przerwa kawowa

12.30–14.30 Kraków miastem przyszłości

Co stanowi główny potencjał rozwojowy Krakowa? Co buduje jego atrakcyjność w oczach mieszkańców, turystów i inwestorów? Jaką rolę w rozwoju Krakowa mogą odegrać przemysły kreatywne, gospodarka oparta na wiedzy, nowe technologie? Gdzie leżą największe wyzwania związane z rozwojem społeczno-gospodarczym miasta? Czy w niekontrolowanej suburbanizacji? Polaryzacji społecznej? Degradacji społecznej, fizycznej lub ekonomicznej pewnych obszarów? Zanieczyszczeniu środowiska? Jakiego typu działania (wydarzenia, inwestycje, projekty) są potrzebne w Krakowie, aby można uznać, że jest to miasto dobre do mieszkania, pracy, spędzania czasu wolnego i inwestowania? Czy kultura może odgrywać znaczącą rolę w rozwoju miasta w XXI wieku?

Paneliści: Jerzy Hausner, Franco Bianchini, Magdalena Sroka, Andrzej Zdebski, Andrew Hallam

Moderator: Joanna Sanetra-Szeliga

14.30–15.30 Lunch

15.30–17.30 Miasto a kultura

Kraków to kulturalna stolica Polski. Slogan to czy / i stereotyp? Jeśli kultura stanowi o sile miasta, to czym ona jest dla Krakowa? Produktem przyciągającym turystów? Istotnym elementem budującym markę miasta? Istotną częścią tożsamości jego mieszkańców? Dyskusja zamykająca konferencję będzie poświęcona następującym dylematom: czy oferta kulturalna miasta ma być kierowana do przyjezdnych czy do społeczności lokalnej? Czy wielkie projekty, takie jak festiwale lub strategiczne inicjatywy (np. Europejska Stolica Kultury), są dla miast szansą czy przekleństwem? Jak przeorientować miejskie polityki kulturalne, aby środki finansowe realnie przyczyniały się do poszerzenia grona uczestników życia kulturalnego, a w dalszej kolejności do budowania kompetencji społecznych? Tylko czy zmiana społeczna poprzez kulturę jest możliwa? Czy aby się tak działo, nie trzeba miejskiej kultury wymyślić od nowa?

Paneliści: Robert Palmer, Paul Spies, Robert Piaskowski, Milena Dragičević Šešić, Faith Liddell

Prowadzenie: Agata Wąsowska-Pawlik

17.30–18.00 Przerwa kawowa

18.00–19.30 Wykład Charlesa Landry’ego: Kraków – miasto ambicji